

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI
NACIONALNE STRATEGIJE
SUZBIJANJA ZLOUPORABE
DROGA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
U 2015. GODINI**

Materijal pripremljen u

*Upravnom odjelu za zdravstvo i
socijalnu skrb Osječko-baranjske županije*

Osijek, ožujka 2016.

**IZVJEŠĆE O PROVEDBI
NACIONALNE STRATEGIJE
SUZBIJANJA ZLOUPORABE
DROGA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
U 2015. GODINI**

I. UVOD

Problem ovisnosti o drogama je globalni problem suvremenog društva što zahtijeva da se njegovu rješavanju pristupi s globalne, regionalne i nacionalne razine s osnovnim ciljem da se zaustavi rastuća pojava ovisnosti o drogama, zlorporaba droga i kriminal vezan za zlorporabu droga te samim tim zaštite osnovne vrijednosti društvene zajednice, obitelji i pojedinca. Nacionalna politika vezana uz droge ovisi o mnogim čimbenicima poput političke i gospodarske stabilnosti, dostupnosti različitih stručnih i znanstvenih dostignuća s tog područja, raširenosti zlorporabe droga, društvene svijesti o toj pojavi te pravnog sustava i zemljopisnog položaja određene države.

Nacionalna strategija je temeljni strateški dokument na području droga i predstavlja okvir za djelovanje svih državnih institucija i organizacija civilnog društva na suzbijanju zlorporabe droga, prevenciji ovisnosti te pružanju pomoći ovisnicima o drogama i povremenim konzumentima droga, ali i pružanju pomoći pojedincu, obiteljima i društvu u cjelini na prevladavanju teškoća vezanih za zlorporabu droga.

Prvu Nacionalnu strategiju nadzora nad drogama, suzbijanja zlorporabe droga i pomoći ovisnicima o drogama u Republici Hrvatskoj donio je Hrvatski sabor 1996. godine. Na temelju navedene Nacionalne strategije donesen je 2001. godine Zakon o suzbijanju zlorporabe (opojnih) droga ("Narodne novine" broj 107/01., 87/02., 163/03., 141/04., 40/07., 149/09., 84/11. i 80/13.).

Kao odgovor na potrebu integriranog, uravnoteženog i multidisciplinarnog pristupa rješavanju problematike droga u društvu i usklađivanja pravne stečevine Republike Hrvatske s Europskom unijom, Hrvatski je sabor u prosincu 2005. godine prihvatio drugu Nacionalnu strategiju suzbijanja zlorporabe (opojnih) droga u Republici Hrvatskoj za 2006.-2012. godinu. Taj glavni strateški dokument implementirao se kroz dva trogodišnja Akcijska plana suzbijanja zlorporabe droga u Republici Hrvatskoj (Akcijski plan za 2006. - 2009. godinu i 2009. - 2012. godinu) koje je prihvatila Vlada Republike Hrvatske.

Treću Nacionalnu strategiju suzbijanja zlorporabe droga za 2012. - 2017. godinu usvojio je Hrvatski sabor 24. listopada 2012. godine. Pri izradi Nacionalne strategije vodilo se računa da ona bude u skladu sa stvarnim potrebama koje proizlaze iz aktualnog stanja problematike droga. Ovaj strateški dokument implementirao se kroz Nacionalni akcijski plan suzbijanja zlorporabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012.-2014. godine koji je Vlada Republike Hrvatske prihvatila u studenome 2012. godine.

Da bi mjere poduzete radi suzbijanja zlorporabe droga bile primjereno i učinkovito usklađene, ustrojen je institucionalni sustav za prevenciju i liječenje ovisnosti te suzbijanje zlorporabe droga. Na nacionalnoj razini institucionalni okvir čine Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za suzbijanje zlorporabe droga, Ured za suzbijanje zlorporabe droga, mjerodavna ministarstva, državne ustanove i druge stručne i znanstvene institucije.

Na županijskoj razini institucionalni okvir za suzbijanje zlorporabe droga čine: županijska povjerenstva za suzbijanje zlorporabe droga, službe za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti županijskih Zavoda za javno zdravstvo, bolnice - odjeli za liječenje ovisnosti, centri za socijalnu skrb, područne službe Zavoda za zapošljavanje, organizacije civilnog društva (udruge i terapijske zajednice), županijski uredi za društvene djelatnosti (zdravstvo, školstvo, socijalnu skrb i drugo), odgojno-obrazovne ustanove, obiteljske i vjerske ustanove, savjetovališta Crvenog križa, državno odvjetništvo, sudstvo i policija.

Skupština Osječko-baranjske županije 1998. godine prvi put je razmatrala Informaciju o provedbi Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga u Republici Hrvatskoj na području Osječko-baranjske županije.

U skladu s prijedlogom Vladine komisije za suzbijanje zlouporabe droga i zaključaka proizašlih iz Informacije, Poglavarstvo Županije je 1999. godine osnovalo Povjerenstvo za provedbu Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga na području Osječko-baranjske županije čiji se saziv tijekom godina nekoliko puta mijenjao.

II. CENTAR ZA ZDRAVSTVENU ZAŠTITU MENTALNOG ZDRAVLJA, PREVENCIJE I IZVANBOLNIČKOG LIJEČENJA OVISNOSTI

Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti započeo je s radom 2000. godine. Ustrojbena je jedinica Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije.

Centar se financira iz sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Ministarstva zdravlja i sredstava Osječko-baranjske županije.

Mrežom javne zdravstvene službe iz 2009. godine, za Osječko-baranjsku županiju određena su 3 tima mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti. Pravilnikom o standardima i normativima prava na zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja utvrđeno je da tim u sastavu ima 1 spec. psihijatra, 1 psihologa te 1 medicinsku sestru (medicinski tehničar). U 2010. godini po prvi puta je ugovorena usluga zdravstvene zaštite mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti.

Od kolovoza 2014. godine Centar ima ugovorena 2 tima u sastavu 1 specijalista obiteljske medicine, 1 specijalista javnog zdravstva, 2 dipl. psihologa, 1 viša medicinska sestra te 1 medicinska sestra.

a) Financijsko poslovanje Centra u 2015. godini

U ovom dijelu Izvješća prikazana je struktura prihoda i rashoda Centra u 2015. godini, u usporedbi s 2014. godinom.

Financijsko izvješće o poslovanju Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2015. godine

Rbr.	PRIHODI	Ostvarenje 2014.god.	Plan 2015.god.	Ostvarenje 2015.god.	% ostvarenje/plan 2015.god.	% ostvarenje 2015./2014.
1.	Prihodi ostvareni iz Proračuna Osječko-baranjske županije	100.000,00	100.000,00	100.000,00	100,0%	100,0%
2.	Prihodi ostvareni iz Državnog proračuna - Ministarstvo zdravlja	53.788,00	59.772,00	459.671,00*	769,0%	854,6%
3.	Prihodi ostvareni na temelju ugovora s HZZO-om	916.830,00	928.447,00	928.447,00	100,0%	101,2%
UKUPNO		1,070.618,00	1,088.219,00	1,488.118,00	136,7%	138,9 %

Rbr.	RASHODI	Ostvarenje 2014.god.	Plan 2015.god.	Ostvarenje 2015.god.	% ostvarenje/plan 2015.god.	% ostvarenje 2015./2014.
1.	Plaće	737.154,00	735.877,00	750.305,00	101,9%	101,8%
2.	Ostali rashodi za zaposlene	8.650,00	45.000,00	8.017,00	17,8 %	92,7%
3.	Doprinosi na plaće	124.824,00	153.742,00	129.052,00	83,9%	103,4%
4.	Naknade troškova zaposlenima (službena putovanja, naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život, usavršavanje)	19.661,00	23.699,00	31.473,00	132,8%	160,1%
5.	Rashodi za materijal i energiju (uredski materijal, materijal i sirovine, materijal i dijelovi za tekuće i invest. održavanje, služb. radna i zaštitna odjeća)	68.368,00	48.010,00	64.227,00	133,7%	93,9%
6.	Rashodi za usluge (najamnina i režijski troškovi za prostor u DZ Osijek, usluge promidžbe i informiranja, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, ugovor o djelu - voditelj projekta MZ i ostale usluge- tiskanje publikacija, troškovi zaštitara, odlaganje infektivnog otpada)	83.074,00	60.686,00	97.947,00	161,4%	117,9%
7.	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja (premije osiguranja prijevoznih sredstava, reprezentacija i ostali nespomenuti rashodi poslovanja)	5.542,00	1.539,00	4.019,00	261,1%	72,5%
8.	Naknade građ. i kuć. na temelju osig. i druge naknade		10.000,00	10.000,00	100,0%	
9.	Postrojenja i oprema (uredska i komunikacijska oprema)	23.345,00	9.666,00	14.480,00	149,8%	62,0%
UKUPNO		1,070.618,00	1,088.219,00	1,109.520,00	101,9%	103,6%

***Napomena:** Prihodi iz Ministarstva zdravlja u iznosu od 59.671,00 kn (uplaćeni u 2014. godini) odnosili su se na Projekt prevencije ovisnosti (alkohol, kocka, psihoaktivne tvari) i rano otkrivanje rizičnih skupina mladeži u trajanju od 15. srpnja 2014. - 15. srpnja 2015.godine. Preostalih 400.000,00 kn odnosi se na isti Projekt prevencije ovisnosti (alkohol, kocka, psihoaktivne tvari) i rano otkrivanje rizičnih skupina mladeži u trajanju od 6. studenog 2015. - 6. studenog 2016. godine. Sredstva uplaćena u 2015. godini u iznosu (400.000,00 kn) evidentiraju se na prihodovnoj strani u 2015. godini, a utrošit će se u 2016. godini.

b) Izvešće o obavljanju djelatnosti Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti Osijek

Tijekom 2015. godine Centar je evidentirao 59 novoprimljenih konzumenata/ovisnika psihoaktivnih tvari i 37 novoprimljenih osoba iz domene mentalnog zdravlja. Tom broju dodani su konzumenti/ovisnici koji su u Centru liječeni tijekom prethodnih godina, ukupno 217 konzumenata psihoaktivnih tvari i 16 osoba iz domene mentalnog zdravlja. Broj aktivnih konzumenata psihoaktivnih tvari je 276 i 53 osobe iz domene mentalnog zdravlja. Od ukupno 276 aktivnih

konzumenata psihoaktivnih tvari, 214 (77,54%) su opijatski ovisnici, a 62 (22,46%) su neopijatski konzumenti/ovisnici. Tijekom 2015. godine ukupan broj pacijenata u redovitom tretmanu iznosio je 329.

Ukoliko se izuzmu novoprimitljeni ovisnici (59), prosječno trajanje tretmana u Centra po ovisniku iznosi 6,78 godina.

Većina ovisnika je iz Osijeka, ukupno 189. S područja Đakova pristiglo je 34 ovisnika, iz Belog Manastira 28, iz Valpova 5, iz Našica 4, iz Donjeg Miholjca 4, a iz drugih županija pristiglo je ukupno 12 ovisnika.

Najveći broj aktivnih konzumenata/ovisnika samoinicijativno se javio u Centar, njih 159, 32 su uputili sudovi, 11 Državno odvjetništvo, 26 ovisnika upućeno je od strane obitelji, a od strane liječnika, škola i ostalih (uvjetni otpusti iz penalnog sustava, odgajatelji i sl.) upućeno je ukupno 47 ovisnika.

Na području sekundarne prevencije (liječenja) tijekom 2015. godine obavljeno je ukupno 16579 različitih stručnih intervencija i to: 161 prvi pregled, 2458 ponovnih intervencija, 342 tretmana s obiteljima, 276 Pompidou upitnika (ispunjavanje individualnih zdravstveno-statističkih izvješća o ovisnicima u programu liječenja), 34 kratka savjetovanja, 68 intervjua, 1489 individualnih savjetovališnih tretmana, 1477 rada na modifikaciji ponašanja, 2078 psihoterapijskih intervencija (površinska i ponašanja), 27 tehnika opuštanja, 10 intervencija u rješavanju zdravstvenih potreba, 88 konzultacija sa zdravstvenim djelatnicima, 36 konzultacija s djelatnicima iz drugih resora, 2163 uzimanja uzorka urina, 4821 testiranje na različite psihoaktivne tvari iz uzorka urina, 20 uzimanja uzorka kapilarne krvi, 78 testiranja za 4 bolesti koje se prate (HCV, HBV, TPHA, HIV) iz uzorka kapilarne krvi, 87 intervencija telefonom, 150 psiholoških obrada, 180 ekspertiza, 86 izvješća, 253 izdavanja potvrde o nalazu testiranja, 19 izvješća po posebnim zahtjevima, 14 obrada podataka i izvješća te 164 savjetovališne intervencije.

Centar je u 2015. godini skrbio o 329 pacijenata koji su 2619 puta bili na pregledu u Centru, što prosječno iznosi 7,96 pregleda po osobi. Od ukupno 276 aktivnih konzumenata/ovisnika 229 je muškog spola (82,97%), a 47 je ženskog spola (17,03%). Najveći broj konzumenata/ovisnika je u dobnoj skupini od 31 do 40 godine, ukupno 138 (50,00%). Mlađih konzumenta od 21 godine je 48 (7,39%), iznad 46 godina je 12 konzumenata/ovisnika (4,35%). Prosječna dob aktivnih konzumenata/ovisnika je 32 godine.

Od ukupno 276 aktivnih konzumenata/ovisnika 214 je opijatskih ovisnika, a 62 su neopijatski ovisnici. Do 2009. godine imali su prevagu tzv. neopijatskih ovisnika (2/3), a 1/3 ovisnika je bila opijatska. Od 2010. godine omjer se povećava u korist opijatskih ovisnika, pa je u ovom izvještajnom razdoblju trenutni omjer opijati: neopijati = 3,45:1.

Svi konzumenti/ovisnici u Centru se prate i po tome što uzimaju kao primarnu, a što kao sekundarnu psihoaktivnu tvar. Pod primarnom psihoaktivnom tvari podrazumijeva se ona tvar koju pacijent češće uzima, odnosno tvar koja je glavno sredstvo ovisnosti. Od ukupnog broja aktivnih konzumenata/ovisnika (276) 207 konzumenata/ovisnika kao primarnu psihoaktivnu tvar konzumira opijate, 62 kanabis te 7 kokain.

Najučestalija sekundarna psihoaktivna tvar je iz grupe marihuane (kanabisa), ukupno 94 konzumenta/ovisnika (34,06%). Dio konzumenata neopijatskih psihoaktivnih tvari konzumira sintetičke kanabinoide i tzv. "osvježivače prostora" poput "Galaxy", kod ukupno 19 novoprimitljenih konzumenata/ovisnika. U razdoblju od 2009. do 2015. godine zabilježen je porast konzumacije kokaina kao sekundarne psihoaktivne tvari, a trend se nastavlja i u ovom izvještajnom razdoblju, kod ukupno 22 konzumenta/ovisnika (7,97%), a 17 (6,16%) konzumenata/ovisnika konzumira amfetamine kao sekundarnu psihoaktivnu tvar. Dio konzumenata/ovisnika kao sekundarnu psihoaktivnu tvar konzumira različite psihofarmake, ukupno 16 (5,80%). Od ukupnog broja konzumenata/ovisnika njih 190 (68,84%) pored primarne psihoaktivne tvari konzumira barem još jednu.

Od 276 konzumenata/ovisnika, njih 207 su opijatski ovisnici, a 7 su ovisnici o kokainu. Manji broj ovisnika, njih 56 prethodno su liječeni u nekoj drugoj ustanovi te se nastavlja trend prvog javljanja u Centar. Većinom su prešli iz drugih centara zbog promjene mjesta prebivališta.

Uz novoprimitljene opijatske ovisnike (22) u Centru se liječe i ovisnici prijavljeni proteklih godina, a čije je liječenje u tijeku. Tijekom 2015. godine u tretmanu je ukupno 214 opijatskih ovisnika.

U okviru sekundarne prevencije, provodi se sa svakim pacijentom individualni rad, a sa članovima obitelji, obiteljska terapija. Na svakom prvom pregledu učini se detaljan klinički pregled koji uključuje anamnezu (osobnu, ovisničku, obiteljsku, socijalnu), klinički pregled s orijentacionim neurološkim pregledom, psihički status te kvalitativna analiza uzorka urina na različite psihoaktivne tvari. Mogući tretman uključuje supstitucijsku terapiju (metadon, buprenorfin ili buprenorfin/nalokson), kao i moguće psihofarmake. Od 2011. godine bilježi se sve učestalija pojava zlouporabe buprenorfina (supstitucijska terapija), kao konzumacije prve psihoaktivne tvari s ilegalnog tržišta. U 2014. godini 11 novoprimitljenih ovisnika konzumiralo je buprenorfin ili buprenorfin/nalokson kao prvu psihoaktivnu opijatsku tvar, a u 2015. godini kod 6 konzumenata/ovisnika prva psihoaktivna tvar bila je buprenorfin ili buprenorfin/nalokson, a 1 ovisnik konzumirao je metadon kao prvu psihoaktivnu tvar. Prosječna dob aktivnih opijatskih ovisnika je 35 godina.

Od 214 aktivnih opijatskih ovisnika, kod 185 ovisnika se provodila ili provodi supstitucijska terapija, dok je 29 ovisnika u drug-free tretmanu.

Od početka rada Centra evidentirano je ukupno 640 opijatskih ovisnika. 462 ovisnika opijate uglavnom konzumira intravenozno, a 178 ušmrkavanjem. S obzirom na rizična ponašanja učestalija je pojavnost pozitivnih markera hepatitisa B i/ili C. Testirano je ukupno 330 opijatskih ovisnika. Marker na hepatitis B pozitivan su kod 36 ovisnika, na hepatitis C 132, a na hepatitis B i C pozitivno je 25 ovisnika. Nijedan ovisnik nije pozitivan na HIV.

Ukupno 96 ovisnika ima 120 djece (bračna, izvanbračna zajednica), od čega je 84 djece malodobno, 17 djece je izdvojeno iz obitelji (trajno oduzeta roditeljska skrb).

Najveći dio neopijatskih konzumenata/ovisnika ima izrečenu mjeru obvezatnog/sigurnosnog liječenja od strane prekršajnog, općinskog ili Županijskog suda koja se provodi u Centru. O početku i/ili tijekom, odnosno završetku izrečene mjere Centar obavještava nadležne ustanove i institucije. Dio opijatskih ovisnika također ima izrečenu mjeru obvezatnog liječenja koja se provodi u Centru. Tijekom 2015. godine bilježe i tzv. uvjetne otpuste iz penalnih ustanova.

Tijekom 2015. godine u Centar je upućeno 49 osoba radi provođenja mjere obvezatnog liječenja, od čega je 9 malodobnih osoba. Mjeru je završilo 16 konzumenata/ovisnika, 6 ih se nije javilo na izvršenje mjere, a 13 ih se prestalo javljati. U tijeku je izvršenje mjere kod njih 11, dok kod 3 mjera nije bila učinkovita. U sklopu uvjetnih otpusta iz penalnih ustanova upućeno je 15 konzumenata/ovisnika, 6 ih je završilo uvjetan otpust, a kod 6 je mjera u tijeku.

Ekspertiza o završenom liječenju upućenih sustavu pravosuđa i evaluacija o provođenju supstitucijske terapije opijatskih ovisnika upućene liječnicima opće medicine i dr. bilo je ukupno 180. Izvješća o stanju izvršenja mjera obvezatnog liječenja za osobe upućene sustavu pravosuđa i centrima za socijalnu skrb bilo je 86.

Sastavni dio tretmana je i rad s obitelji ovisnika (roditelji ili supružnici) kojih je u 2015. godini bilo 342. Za osobe koje se ne žele identificirati osiguravao se i provodio savjetovani rad s mladima i/ili članovima njihove obitelji kroz 164 dolaska.

U okviru djelokruga rada mentalnog zdravlja u tretmanu su bile 53 osobe, 3 osobe zbog ovisnosti o kocki, 12 osoba zbog ovisnosti o alkoholu, 1 osoba zbog ovisnosti o psihofarmaceutima te 37 adolescenata s poteškoćama iz domene zaštite mentalnog zdravlja. Tijekom 2015. godine ukupan broj novoprimitljenih pacijenata iz domene mentalnog zdravlja iznosio je 37.

Tijekom 2015. godine na području primarne prevencije održano je 6 predavanja za roditelje i učenike, 39 radionica za učenike i studente, 2 tribine, testiranje učenika (slučajni uzorak) u 3 prosvjetne institucije, edukacija "Ovisnosti" i "Klupske droge u RH" za doktorante Doktorskog studija Medicinskog fakulteta u Osijeku, edukacija "Ovisnici - roditelji malodobne djece" i "Klupske droge u RH", edukacije za liječnike obiteljske medicine "Supstitucijska terapija u liječenju ovisnosti" i "Zajedništvo i suradnja centara i liječnika obiteljske medicine", edukacija za profesionalce "Psihoterapijske intervencije", edukacija za djelatnike Fonda za zapošljavanje "Ovisnosti", 5 edukacija za zdravstvene djelatnike-medicinske sestre, 40 sudjelovanja u medijskim i TV emisijama, 2 obilježavanja značajnih datuma.

U ovom izvještajnom razdoblju realizirana su 3 projekta:

1. "Prevenција ovisnosti" - prezentirane su preventivne aktivnosti rada Centra - Zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije na obilježavanju Dana borbe protiv ovisnosti, obilježen je Mjesec borbe protiv ovisnosti (tiskovna konferencija, predstava "Razredni klasni neprijatelj", svečana akademija "Retrospektiva 15 godina rada Centra", 2 likovne radionice za studente i učenike, 2 radionice afirmacije čitanja za učenike i studente, procesna drama za učenike "Tko je sljedeća žrtva?", rad s maketama).
2. "Testiranje u školama" - izvršeno je testiranje izabranog uzorka učenika 3 srednje škole. Testirano je 135 učenika, kod 3 učenika detektirana je prisutnost kanabisa.
3. "Screening - rano otkrivanje rizičnog ponašanja mladeži"- anketirano je 790 učenika iz 10 srednjih škola s područja grada Osijeka. Po rezultatima, evidentirano je 110 učenika umjereno i visoko rizičnih za mentalne poremećaje. U savjetovani tretman odazvale su se 22 obitelji, od kojih je 10 došlo osobno. U daljnjem tretmanu je 5 adolescenata s obitelji. Do kraja 2015. godine obrađeno je ukupno 360 upitnika iz 4 srednje škole.

Sagledavajući sve navedene podatke o radu Centra u 2015. godini potrebno je istaknuti sljedeće:

- bilježi se neznatan pad broja novoprimljenih konzumenata/ovisnika za 6%
- prosječna dob aktivnih konzumenata/ovisnika je 32 godine, prosječna dob aktivnih opijatskih ovisnika je 35 godina, a novoprimljenih opijatskih ovisnika 33 godine
- bilježi se daljnji porast zlorabe buprenorfina (supstitucijska terapija) kao prve ulazne droge nabavljene na ilegalnom tržištu
- omjer aktivnih konzumenata/ovisnika koji konzumiraju opijate, u odnosu na one koji konzumiraju neopijate je 3,45:1
- omjer novoprimljenih konzumenata/ovisnika koji konzumiraju opijate, u odnosu na one koji konzumiraju neopijate je 1:1,68
- registrirane su sve mlade dobne skupine opijatskih ovisnika, a koji su rezultat sve ranijeg eksperimentiranja i konzumacije tzv. "lakih" droga, kao i vrlo liberalnog stava prema konzumacijama istih, i neznanja o štetnostima u populaciji mladih, ali i u drugim društvenim sferama
- bilježi se daljnji porast zlouporabe tzv. osvježivača zraka
- nastavlja se pojava roditelja ovisnika koji imaju uglavnom malu djecu i čije su posljedice teško predvidive, ali zasigurno će rezultirati novim i teškim problemima kako u obiteljima, tako i u široj društvenoj zajednici.

III. PROVEDBA NACIONALNE STRATEGIJE SUZBIJANJA ZLOUPORABE DROGA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

PREGLED PO DJELATNOSTIMA

a) Djelatnost socijalne skrbi

Tijekom 2015. godine aktivnosti stručnih radnika **Centra za socijalnu skrb Osijek** bile su vezane za:

I. Izradu mišljenja o konzumentima sredstava ovisnosti, počiniteljima kaznenih djela i prekršaja za potrebe Općinskog, Županijskog, Prekršajnog suda i državnih odvjetništava:

- za maloljetne osobe (do 18. godine) - 32
- za mlade punoljetne osobe (do 21. godine) - 7

Sveukupno: 39 osoba

II. Provođenje odgojnih mjera

Tijekom godine izrečeno je 15 novih odgojnih mjera Pojačane brige i nadzora, od toga broja 4 je bilo vezano za kaznena djela zlouporabe droge. U tretmanu tijekom 2015. godine bilo je aktivnih 35 osoba, od toga 12 vezano za zlouporabu droga.

Posebne obveze:

- podvrgavanje stručno medicinskom postupku ili postupku odvikavanja od droge ili drugih ovisnosti - ukupno 3 osobe
- uključivanje u skupni ili pojedinačni rad u savjetovalištu - 3 osobe

III. Individualni savjetodavni rad s mladima i njihovim roditeljima iz kategorije rizične populacije, neotkrivenih

- 2 osobe, 1 maloljetna te 1 mlade punoljetna osoba

IV. Upućivanje na smještaj u terapijske zajednice

- 12 smještaja, 11 muškaraca (od toga 1 ovisnik o alkoholu) i 1 žena
- 12 obustava smještaja, svi muškarci.

Tijekom prošle godine u tretmanu Centra i evidenciji zbog problema ovisnosti bilo je sveukupno 63 osobe. Od toga broja 51 je počinilo kazneno djelo ili prekršaj, realizirano je 12 smještaja u komune.

Na temelju brojčanih pokazatelja, praćenja pojava te tretmana uočava se značajno smanjenje broja osoba koje su bile evidentirane u Centru zbog problema ovisnosti (u 2014. godini 85 osoba). Uglavnom, ove evidencije baziraju se na intervencijama po zahtjevu sudova, veći broj po zahtjevima Prekršajnog suda gdje su zbog remećenja javnog reda i mira isti bili procesuirani. Prekršaje su u najvećem broju činili pod utjecajem alkohola ili u specifičnim stanjima, manifestiranim kroz pobuđenost i impulzivnost. Radi se najvećim djelom o eksperimentatorima s opojnim sredstvima, i o kaznenim djelima posjedovanja i dilanja.

Zabrinjavajuća je pojavnost sve mlađih konzumenata alkohola kao i pijenje alkohola kao način zabave, tu je značajno veći broj konzumenata-počinitelja prekršajnih i kaznenih djela. Jedna maloljetna osoba upućena je u terapijsku zajednicu.

Manji broj ovisnika vidljiv je posebno kroz mali broj upućivanja u Centar za prevenciju ili izricanja sigurnosnih i zaštitnih mjera kojih kod maloljetnih i mlađih punoljetnih osoba nema.

Tijekom 2015. godine uočava se i sve učestalija konzumacija i korištenje sintetičkih droga, lako dostupnih po Top shopovima u gradu, koji nisu na listama zabranjenih supstanci, a sve su prisutniji kod mladeži.

Na području nadležnosti **Centra za socijalnu skrb Beli Manastir** tijekom 2015. godine aktivnosti su bile usmjerene na individualne razgovore s maloljetnicima, mlađim punoljetnicima i njihovim roditeljima koji su obavljani radi izrade socijalnih anamneza za potrebe Općinskog državnog odvjetništva, Općinskog suda i Prekršajnog suda te radi rane intervencije i sprečavanja razvoja ovisnosti. Prilikom razgovora redovito je doticana tema zlouporabe droga. Četvoro roditelja savjetovano je da sa maloljetnikom posjete Centar za prevenciju kako bi se potvrdila ili isključila sumnja na korištenje sredstava ovisnosti.

U 2015. godini Općinski sud izrekao je 1 odgojnu mjeru obaveznog liječenja od ovisnosti, a Centar za socijalnu skrb Beli Manastir je posredovao u njezinom provođenju.

Na području nadležnosti **Centra za socijalnu skrb Donji Miholjac** tijekom 2015. godine nije evidentiran ni jedan ovisnik. Provodila se jedna posebna obveza - podvrgavanje stručno medicinskom postupku ili postupku odvikavanja od droge ili drugih ovisnosti koja je izvršena.

Na području nadležnosti **Centra za socijalnu skrb Đakovo** tijekom 2015. godine evidentirano je 43 ovisnika (10 ženskih i 33 muška), od toga 26 ih nije završilo srednju školu do kraja godine.

U Centru se provodio savjetodavni rad sa svim ovisnicima. Sigurnosna mjera obaveznog liječenja od droge izrečena je za jednog muškog ovisnika. Sigurnosna mjera obaveznog liječenja od alkohola izrečena je također za jednog muškog ovisnika. Odgojna mjera posebne obveze da se podvrgnu medicinskom postupku odvikavanja od droge ili drugih ovisnosti izrečena je za 2 ovisnika (1 muški, 1 ženski) koji su u Centru za prevenciju ovisnosti u Osijeku uspostavili apstinenciju tijekom godine.

24 maloljetne osobe intoksicirane su alkoholom i/ili marihuanom (10 ženskih i 14 muških). Za 3 maloljetnika Centar za socijalnu skrb je priznao pravo na socijalnu uslugu privremenog smještaja tijekom dijagnostičke obrade u Domu za odgoj djece i mladeži Osijek, a radi zaštite prava i interesa maloljetne djece. Centar za socijalnu skrb je realizirao uslugu smještaja za 3 muška ovisnika (punoljetni, 1 ima završenu osnovnu školu, 2 završenu srednju školu).

10 muških ovisnika (punoljetni, 4 imaju završenu osnovnu školu, 6 završenu srednju školu) osuđeno je na kaznu zatvora. 20 maloljetnih osoba intoksicirano je alkoholom.

Tijekom 2015. godine održana je promocija i predstavljanje Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga u 2015. godini, sudjelovali su na 3. Brodskom simpoziju borbe protiv ovisnosti.

Na području nadležnosti **Centra za socijalnu skrb Našice** tijekom 2015. godine evidentirano je 12 slučajeva zlouporabe droga. Za 8 korisnika sudski postupak je još uvijek u tijeku te Općinsko državno odvjetništvo Osijek za 4 korisnika predlaže mjeru upućivanja u savjetovalište, za 1 korisnika mjeru pojačane brige i nadzora, dok za 3 korisnika nisu dobili odgovor.

Nadalje, 1 korisnik je upućen na psihijatrijsko liječenje, nad 1 korisnikom se provodi mjera pojačanje brige i nadzora uz upućivanje u savjetovalište, a 2 korisnika su upućena u Dom za odgoj djece i mladeži Osijek uz sudsku mjeru upućivanja u savjetovalište.

Na području nadležnosti **Centra za socijalnu skrb Valpovo** tijekom 2015. godine evidentirano je 16 osoba koje se dovode u vezi s drogom, bilo da su konzumenti ili preprodavači. 14 je muških i 2 ženske osobe, 3 su mlađe punoljetne osobe, a 11 su maloljetnici.

Za 6 osoba Općinsko državno odvjetništvo u Osijeku izreklo je mjere upućivanja u Centar za prevenciju u Osijeku (1 mlađe punoljetna osoba i 5 maloljetnih osoba). Prema 2 maloljetne osobe Općinski sud u Osijeku je izrekao odgojnu mjeru pojačane brige i nadzora, jer posjedovanje manje količine droge nije bio primarni problem u ponašanju.

Sve osobe s problemom ovisnosti zatečene su od strane policije najčešće s manjim količinama marihuane te s novim kemijskim supstancama koje su se pojavile na tržištu.

Uz provođenje odgojnih mjera, Centar je provodio savjetodavni rad s roditeljima i samim počiniteljima delikata. Nitko od evidentiranih nije recidivirao, a prema 6 počinitelja još uvijek traje odgojna mjera upućivanja u Centar za prevenciju.

b) Djelatnost zdravstva

Na **Klinici za psihijatriju KBC Osijek** u 2015. godini ukupno je bolnički liječeno od ovisnosti o drogama 32 pacijenta, 27 pacijenata muškog spola i 5 pacijenata ženskog spola. 22 pacijenta bila su liječena primarno zbog ovisnosti o psihoaktivnim tvarima, a kod ostalih je primarna dijagnoza bila psihijatrijski tj. duševni poremećaj, a ovisnost je registrirana kao komorbiditet (zajednička pojava dvaju psihijatrijskih poremećaja).

Od sveukupno 32 ovisnika, njih 6 je bilo ovisno o opijatima, 4 o kanabinoidima, a ostali su bili politropni ovisnici (ovisnici o raznim psihoaktivnim supstancama). Ambulantno je pregledano 76 pacijenata ovisnika odrasle dobi.

S obzirom da je tijekom prošle godine došlo do odvajanja Zavoda za psihološku medicinu, dječju i adolescentnu psihijatriju od Klinike za psihijatriju, podatke o djeci i adolescentima liječenim zbog ovisnosti dobili su od Odjela dječje i adolescentne psihijatrije. U njihovom izvješću je navedeno da se tijekom prošle godine povećao broj djece koja su liječena od ovisnosti o marihuani i osvježivačima zraka, međutim nisu navedeni egzaktni podaci za prošlu godinu o broju liječene djece. Navedeno je da su registrirana i 2 slučaja uzimanja kanabisa peroralnim putem. 10 do 15 pacijenata dječje i adolescentne dobi imali su uz svoj osnovni psihijatrijski poremećaj registriran komorbiditet ovisnosti o marihuani ili o nekoj drugoj psihoaktivnoj tvari.

Kako nemaju dostupne podatke ni o liječenju ovisnika na Klinici za psihijatriju tijekom 2014. godine, komparaciju su izveli s obzirom na 2013. godinu kada je sveukupno na Klinici liječeno 15 odraslih osoba zbog ovisnosti o drogama. Ambulantno je tijekom 2013. godine na Klinici pregledano 28 ovisnika odrasle dobi. U odnosu na ove podatke evidentno je da je tijekom 2015. godine došlo do više od dvostrukog porasta hospitalno liječenih odraslih pacijenata u odnosu na 2013. godinu.

c) Carinska djelatnost

Područje rada **Carinske uprave - Područnog carinskog ureda Osijek (PCU)** određeno je Odlukom o osnivanju, sjedištu i području na kojima djeluju područni carinski uredi, carinski uredi i granični carinski uredi Ministarstva financija, Carinske uprave ("NN" broj 86/13.). Područni carinski ured Osijek sastoji se od tri carinska ureda (Osječko-baranjska županija: CU Osijek, Slavonsko-brodska: CU Slavonski Brod i Virovitičko-podravska: CU Virovitica) i četiri granična carinska ureda (Vukovarsko-srijemska županija - tri ureda: GCU Bajakovo, GCU Vukovar i GCU Županja i Slavonsko-brodska županija: GCU Stara Gradiška).

Tijekom 2015. godine jedan od zadataka carinske službe bio je i rad na sprječavanju krijumčarenja droga efikasnim nadzorom državne granice (putničkog i robnog prometa) s naglaskom na otkrivanje međunarodnih krijumčarskih lanaca kojima se krijumčare droge kroz Republiku Hrvatsku i u njoj (Balkanska ruta).

Pored kontrole i nadzora putničkog i robnog prometa na graničnim prijelazima, u 2015. godini pažnja je posvećena i pregledu roba u unutrašnjosti zemlje.

Tijekom 2015. godine na području djelovanja ustrojstvenih jedinica Područnog carinskog ureda Osijek zaplijenjene su sljedeće vrste i količine droga:

Mjesec	Carinska ispostava	Vrsta robe	Količina	
Siječanj	Sl. Brod most	Apaurin 2 mg.	22	kom
Siječanj	Sl. Šamac	Marihuana	0,81	gr
Siječanj	Sl. Šamac	Klonazepam 0,2 mg.	120	kom
Siječanj	Sl. Šamac	Xalol 0,5 mg.	150	kom
Siječanj	Županja	Ansilan 5,0 mg	150	kom
Siječanj	Sl. Brod most	Apaurin od 5 mg	90	kom
Siječanj	Bajakovo	Diazepam od 5 mg	90	kom
Siječanj	Bajakovo	Bromazepam od 5 mg	210	kom
Siječanj	Sl. Šamac	Klonazepam 2 mg	120	kom
Siječanj	Sl. Šamac	Ksalol 0,5 mg	150	kom
Veljača	Bajakovo	Marihuana	2.219	gr
Veljača	Sl. Šamac	Lexaurin 3 mg	42	kom
Veljača	Županja	Bromazepam 3 mg	216	kom
Veljača	Županja	Marihuana	25,15	gr
Veljača	Županja	Lorsilan 1 mg	150	kom
Veljača	St. Gradiška	Lexilium 3 mg	24	kom
Veljača	Erdut	Lorazepam 2 mg	80	kom
Veljača	Bajakovo	Klonazepam 0,24 g	120	kom
Veljača	Bajakovo	Ksalol 0,075 g	150	kom
Ožujak	Sl. Brod most	Bromazepam 1,5 mg	60	kom
Ožujak	Sl. Brod most	Bromazepam 3 mg	30	kom
Ožujak	Sl. Šamac	Marihuana	0,77	gr
Ožujak	Sl. Šamac	Apaurin 10 mg	120	kom
Ožujak	Sl. Šamac	Sanval 10 mg	180	kom
Ožujak	Županja	Apaurin 5 mg	120	kom
Ožujak	Županja	Bromazepam 3mg	60	kom
Ožujak	Unutrašnjost RH, Slavonsko-brodska županija	Lexilium 22 x 3mg	22	kom
Ožujak	Unutrašnjost RH, Slavonsko-brodska županija	Lexaurin 3mg	47	kom
Travanj	Bajakovo	Heroin	140.729	gr
Travanj	Sl. Šamac	Xanax 0,25 mg	90	kom
Travanj	Sl. Šamac	Bromazepan 3 mg	90	kom
Travanj	Sl. Šamac	Normabel 10 mg.	60	kom
Travanj	Sl. Šamac	Normabel 5 mg.	30	kom
Travanj	Stara Gradiška	Marihuana	0,60	gr
Travanj	Stara Gradiška	Apaurin 5mg.	30	kom
Travanj	Stara Gradiška	Lexaurin 3 mg.	73	kom
Travanj	Županja	Misar 1mg	810	kom
Travanj	Stara Gradiška	Diazepam 30 x 5 mg	30	kom
Travanj	Stara Gradiška	Apaurin 5 mg	30	kom
Svibanj	Bajakovo	Flormidal 1,5 mg	300	kom
Svibanj	Bajakovo	Lexilium 1,5 mg	28	kom
Svibanj	Sl. Brod most	Xanax 0,5 mg	270	kom
Svibanj	Sl. Šamac	Laxaurin 1,5mg	30	kom
Svibanj	Sl. Šamac	Lexaurin 3 mg	30	kom
Svibanj	Sl. Šamac	Temesta 2,5 mg	120	kom
Svibanj	Sl. Šamac	Diazepam 5 mg	90	kom
Svibanj	Sl. Šamac	Apaurin 5 mg	120	kom
Svibanj	Sl. Šamac	Lexaurin 3 mg	25	kom

Svibanj	Sl. Šamac	Laxaurin 1,5mg	19	kom
Svibanj	Sl. Šamac	Sanval 5 mg	40	kom
Svibanj	Sl. Šamac	Apaurin 5 mg	60	kom
Svibanj	Sl. Šamac	Bromazepam 3 mg	60	kom
Svibanj	Sl. Šamac	Misar 0,5 mg	30	kom
Svibanj	Sl. Šamac	Prozepam 10 mg	30	kom
Lipanj	Sl. Brod most	Apaurin 10 mg	120	kom
Lipanj	Sl. Brod most	Bosaurin 10 mg	89	kom
Lipanj	Sl. Brod most	Misar 5 mg	30	kom
Lipanj	Sl. Šamac	Diazepam, 0,5mg	80	kom
Lipanj	Sl. Šamac	Lekotam 1,5 mg	60	kom
Lipanj	Sl. Šamac	Lexaurin 1,5 mg	60	kom
Lipanj	Bajakovo	Bromazepam 3 mg	150	kom
Lipanj	Bajakovo	Lorazepam 2,5 mg	100	kom
Lipanj	Stara Gradiška	Apaurin 5 mg	450	kom
Srpanj	Županja	Xanax 0,25	59	kom
Srpanj	Sl. Šamac	Misar 0,5 mg	28	kom
Srpanj	Sl. Šamac	Lexaurin 1 mg	120	kom
Kolovoz	Sl. Šamac	Marihuana	1,09	gr
Kolovoz	Stara Gradiška	Marihuana	5,60	gr
Kolovoz	Županja	Bosaurin 10mg	171	kom
Kolovoz	Županja	Ksalol 0,25 mg	150	kom
Kolovoz	Županja	Bromazepam 3 mg	90	kom
Rujan	Batina	Bensedin 5 mg	30	kom
Rujan	Batina	Xanax 0,25 mg	40	kom
Rujan	Ilok	Lorsilan 1 mg	59	kom
Rujan	Ilok	Helex 0,25 mg	3	kom
Rujan	Sl. Šamac	Bosaurin 10 mg.	54	kom
Rujan	Sl. Šamac	Lexaurin 1,5 mg.	60	kom
Rujan	Sl. Šamac	Sanval 5 mg.	60	kom
Rujan	Sl. Šamac	Lekotam 1,5 mg.	142	kom
Rujan	Sl. Šamac	Marihuana	1,41	1,41
Rujan	Sl. Šamac	Helex 0,25 mg	60	kom
Rujan	Sl. Šamac	Diazepam 5 mg	60	kom
Rujan	Stara Gradiška	Marihuana	1,15	gr
Rujan	Stara Gradiška	Marihuana	1,37	gr
Rujan	Stara Gradiška	Marihuana	3,05	gr
Rujan	Stara Gradiška	Marihuana	3,00	gr
Rujan	Stara Gradiška	Marihuana	1,47	gr
Rujan	Stara Gradiška	Marihuana	1,70	gr
Rujan	Stara Gradiška	Marihuana	0,73	gr
Listopad	Sl. Brod most	Kanabis	4,6	gr
Listopad	Sl. Brod most	Cocain	7,2	gr
Listopad	Sl. Šamac	Lexilium 1,5 mg	121	kom
Listopad	Sl. Šamac	Bensedin 5 mg	90	kom
Listopad	Sl. Šamac	Lexaurin 3 mg	60	kom
Listopad	Sl. Šamac	Lexaurin 1,5 mg	30	kom
Listopad	Sl. Šamac	Apaurin 10 mg	120	kom
Listopad	Sl. Šamac	Xanax 0,5 mg	60	kom
Listopad	Sl. Šamac	Lexaurin 3 mg	343	kom
Listopad	Stara Gradiška	Marihuana	1,15	gr
Listopad	Stara Gradiška	Marihuana	0,70	gr
Listopad	Stara Gradiška	Marihuana	4,13	gr

Listopad	Stara Gradiška	Marihuana	2,55	gr
Listopad	Županja	Lexaurin 3 mg	120	kom
Studeni	Bajakovo	Marihuana	21.460,00	gr
Studeni	Batina	Lexaurin 3 mg	43	kom
Studeni	Stara Gradiška	Marihuana	2,01	gr
Studeni	Stara Gradiška	Marihuana	2,83	gr
Studeni	Bajakovo	Dormicum mg	840	kom
Prosinac	Sl. Šamac	Kokain	0,50	gr
Prosinac	Sl. Šamac	Praxiten tablete 0,5 gr.	9	kom
Prosinac	Stara Gradiška	Marihuana	10,45	gr

d) Djelatnost unutarnjih poslova

Policajska uprava Osječko-baranjska tijekom 2015. godine provodila je niz preventivnih i represivnih mjera i radnji s ciljem suzbijanja zlouporabe droga, ali i smanjenja dostupnosti droga.

Prema evidencijama koje se vode pri Odjelu kriminaliteta droga Policijske uprave Osječko-baranjske u 2015. godini evidentirano je ukupno 234 osobe koje se dovode u vezu sa zluporabom droga, bilo kao počinitelji kaznenih djela ili prekršaja, odnosno kao konzumenti droga, dok je u 2014. godini evidentirano ukupno 222 osobe. Od tog broja je u 2015. godini bilo ukupno 179 novevidentiranih konzumenata odnosno osoba koje su po prvi puta evidentirane za kazneno djelo ili prekršaj, dok je u 2014. godini bilo 155 novevidentiranih konzumenata. Od ukupnog broja novevidentiranih osoba 18 ih je bilo maloljetno, dok je u 2014. godini bilo 20 novevidentiranih maloljetnih osoba. Najveći broj evidentiranih osoba u svezi zluporabe droga u 2015. godini bio je na području gradova Osijeka, Belišća i Valpova.

U 2015. godini otkriveno je i zabilježeno ukupno 296 kaznenih djela iz područja kriminaliteta droga što je za 22,9% manje nego u 2014. godini kada ih je bilo evidentirano 384. Radi neovlaštenog posjedovanja droge evidentirano je 117 prekršaja iz Zakona o suzbijanju zluporabe droga za što je prijavljeno ukupno 117 osoba, dok je u 2014. godini evidentirano 85 prekršaja za što je prijavljeno 85 osoba.

Postupanje policijskih službenika Policijske uprave Osječko-baranjske u 2015. godini bilo je kao i prethodnih godina usmjereno prema preprodavačima droge tzv. "dilerima", kao i organiziranim oblicima preprodaje i krijumčarenja droga u svezi čega je detektirano i procesuirano više slučajeva organiziranih oblika preprodaje i krijumčarenja droga u kojima je sudjelovalo više osoba. Poseban naglasak stavljen je na smanjenje dostupnosti droge kroz postupanje policije te sprječavanje pojava tzv. otvorenih "narko scena". Postupanje policije odvijalo se uz usku suradnju s nadležnim državnim odvjetništvima.

Kao rezultat navedenih aktivnosti na području Osječko-baranjske županije, od ukupnog broja kaznenih djela najveći broj se odnosi upravo na krijumčarenje, neovlaštenu prodaju, proizvodnju, posjedovanje radi preprodaje većih količina droga, navođenje drugih na trošenje droga i drugo. Za rečena kaznena djela 2015. godine pritvorskom nadzorniku PU osječko-baranjske ukupno je privedeno 35 osoba.

U kriminalističkim istraživanjima policijski službenici PU osječko-baranjske provodili su pretrage, uhićenja i druge vrste izvida kaznenih djela radi što kvalitetnijeg i hitnijeg postupanja te dovođenja uhićenih osoba na daljnje kriminalističko istraživanje s ciljem da one osobe koji se upuste u kriminalne aktivnosti vezane uz zluporabu droga budu što prije otkrivene i procesuirane, što je u konačnici i rezultiralo razbijanjem određenog broja kriminalnih skupina koje su se bavile krijumčarenjem i preprodajom droga, poglavito droge marihuane te raznih vrsta droge tipa amfetamin. Osim toga, zaplijenjena je i znatna količina droge, što je sigurno imalo utjecaj na smanjenje dostupnosti droga na području naše Županije.

Osim prioriteta, u postupanju policijskih službenika koji se odnosio na smanjenje ponude i dostupnosti različitih vrsta droga, naglasak je stavljen i na smanjenje potražnje droga, zbog čega je uspostavljena koordinacija s drugim državnim tijelima i institucijama koje se bave navedenom problematikom, kao i međunarodna suradnja. U tom smislu ostvarena je suradnja na međunarodnoj razini sa zemljama Europske unije, kao i s drugim državama u regiji u cilju otkrivanja i presijecanja krijumčarskih kanala i tokova droge. Navedena suradnja ostvarivana je kroz institucionalizirane oblike (Interpol, Europol, Ceuol), kao i kroz regionalnu suradnju, odnosno multilateralnu i bilateralnu suradnju s pojedinim državama.

Na području Osječko-baranjske županije tijekom 2015. godine izvršeno je ukupno 235 zapljena droge što je povećanje od 14% u odnosu na 206 zapljena u 2014. godini, a navedeno je prikazano u tablicama:

2014. godina		
Vrsta	Broj zapljena	Količina
Benzodijazepini/ kom	17	5845,00
Buprenorfin/ kom	1	1
Metadon/ kom	2	92
Metadon/ otopina	1	25
Kokain/ g	1	2,40
Marihuana (kanabis)/ g	131	10523,73
Kanabis biljka/ kom	20	223
Kanabis smola (hašiš)/ g	2	145,70
Kanabis sjeme/ g	9	184
LSD/ doza	1	1
Amfetamin/ g	9	316,70
MDMA i derivati (XTC)/ g	2	53,00
Ostali lijekovi s liste droga/ kom	1	100,00
Ostali lijekovi s liste droga/ ml (testosteron)	3	21,00
Ostalo (MDPV)g	5	4,85
Heroin. U prahu/ g	1	37g
UKUPNO	206	

2015. godina		
Vrsta	Broj zapljena	Količina
Benzodijazepini/ kom	30	1247,00
Buprenorfin/ kom	2	10,5
Kokain/ g	1	0,80
Marihuana (kanabis)/ g	135	13405,05
Kanabis biljka/ kom	24	556
Kanabis smola (hašiš)/ g	8	18,70
Kanabis sjeme/ g	13	99,7
Amfetamin/ g	12	906,80
MDMA i derivati (XTC)g	10	41,00
UKUPNO	235	

Prilikom suzbijanja potražnje i dostupnosti droga provođenjem tzv. "ulične redukcije" vršila se kontrola osoba i vozila s ciljem pronalaska droge te su se vršile preventivno-represivne mjere i aktivnosti na javnim mjestima, posebno oko odgojno-obrazovnih ustanova, kao i prilikom održavanja raznih manifestacija. Spomenute mjere provodile su se s ciljem smanjenja potražnje i dostupnosti droga na javnim mjestima.

Takve preventivno-represivne mjere provedene su i u prometu, tj. tijekom nadzora i kontrole prometa te kod obavljanja očevida prometnih nezgoda u cilju otkrivanja i procesuiranja prekršaja upravljanja vozilima pod utjecajem droga, kao i nastanka prometnih nezgoda uslijed navedenih uzroka. Radi presijecanja ilegalnih kanala i tokova kojima droga ulazi i cirkulira kroz područje Osječko-baranjske županije, kao i suzbijanja ilegalne proizvodnje droga, provodile su se mjere kontrole državne granice, a u cilju sprječavanja krijumčarenja droga preko graničnih prijelaza, kao i preko mjesta pogodnih za ilegalni prijelaz državne granice u čemu su značajnu ulogu imali policijski službenici - vodiči službenih pasa sa svojim psima.

Sukladno pokazateljima u svezi problematike kriminaliteta droga u promatranom prethodnom razdoblju, predviđa se da tijekom 2016. godine neće doći do povećanja kriminaliteta droga u značajno većoj mjeri. Unatoč tome, a i zbog činjenice da se kod kriminaliteta droga radi o kriminalitetu odnosno o kaznenim djelima koji se najčešće nalaze unutar tzv. "tamne brojke", policijski službenici PU osječko-baranjske će i nadalje proaktivno djelovati u cilju prikupljanja operativnih informacija o kaznenim djelima kriminaliteta droga i osobama koje su uključene u gore navedene kriminalne aktivnosti, kao i poduzimati sve moguće mjere i radnje na suzbijanju navedenog kriminaliteta. Prijedlog aktivnosti usmjerenih prevenciji i liječenju ovisnosti za 2016. godinu sadržan je u mjerama i aktivnostima MUP-a RH u Strategiji suzbijanja zlouporabe droga, kao i u Akcijskom planu dok se konkretne preventivne aktivnosti na terenu provode od strane Odjela za prevenciju pri ovoj Policijskoj upravi.

e) Djelatnost pravosuđa i izvršenja kaznenih djela

U svezi s provedbom Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj, ovo Izvješće sadržava postupanje državnog odvjetništva po kaznenim prijavama zaprimljenim tijekom 2015. godine zbog kaznenih djela zlouporabe droga počinjenih od strane odraslih osoba, mlađih punoljetnih osoba i maloljetnih osoba.

Prema Zakonu o područjima i sjedištima državnih odvjetništava ("Narodne novine" broj 128/14.) koji je stupio na snagu 1. travnja 2015. godine određena su sjedišta i područja nadležnosti županijskih i općinskih državnih odvjetništava, pa je tako propisana nadležnost Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku za područje Županijskog suda u Osijeku i Općinskog državnog odvjetništva u Osijeku za područje Općinskog suda u Osijeku. S danom 1. travanj 2015. godine Općinsko državno odvjetništvo u Našicama je spojeno s Općinskim državnim odvjetništvom u Osijeku, što znači da na području Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku postoji samo jedno općinsko državno odvjetništvo, i to ono u Osijeku.

1. Kriminalitet odraslih osoba

Tijekom 2015. godine na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku podneseno je kaznenih prijava protiv 73 odrasle osobe zbog kaznenih djela zlouporabe droga i tvari zabranjenih u sportu.

Od 73 osobe, jedna je osoba prijavljena zbog kaznenog djela iz članka 190. stavak 3. Kaznenog zakona za koje kazneno djelo je propisana županijska nadležnost, dok su 72 osobe prijavljene za kaznena djela iz općinske nadležnosti.

Udio kaznenih djela zlouporabe droga u ukupnoj strukturi kriminaliteta odraslih osoba na području županijske nadležnosti iznosi 3,93%, što je neznatno manje u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada je taj postotak iznosio 4,17%.

Zastupljenost pojedinih oblika kaznenog djela zlouporabe droga:

	čl. 190. st.1. KZ	čl. 190. st.2. KZ	čl. 190. st.3. KZ	čl. 191. st.1. i 2. KZ	ukupno
Županijsko državno odvjetništvo	-	-	1	-	1
Općinsko državno odvjetništvo	14	42	-	16	72
Ukupno	14	42	1	16	73

Članak 190. Kaznenog zakona odnosi se na neovlaštenu proizvodnju i promet drogama, a članak 191. na omogućavanje trošenja droga.

Kao i ranije, i tijekom izvještajne godine najzastupljeniji je oblik kaznenog djela nabava ili posjed droge radi prodaje, sama prodaja ili posredovanje u prodaji ili kupnji, a potom omogućavanje trošenja droge.

Kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa tvari zabranjenih u sportu nije bilo.

U izvještajnoj godini zaprimljeno je 66 osuđujućih presuda, 4 presude po sporazumu stranaka, 5 je oslobađajućih i 3 odbijajuće presude. Od osuđujućih presuda protiv 13 osoba je izrečena kazna zatvora, a u odnosu na 27 osoba je zatvor zamijenjen radom za opće dobro. Prema 30 osoba je primijenjena uvjetna osuda.

Što se tiče vrste droge koja se pojavljuje u prijavama, u pravilu se radi o marihuani i to proizvodnji marihuane sađenjem i uzgojem manjeg broja stabljika konoplje kod kaznenih djela proizvodnje droge, dok se u slučajevima proizvodnje droge radi daljnje prodaje radi o stabljikama zasadenim vani, i to u jednom slučaju o 202 stabljike. Kod preprodaje i prodaje radi se o drogi marihuani u količinama od nekoliko grama do 8.775,1 gram. U nekoliko slučajeva prodaja se odnosila na "ecstasy" u količini od 1 do 15 tableta, amfetaminu speed od 1 do 11 grama, drogi tipa hašiš u količini od 10 grama.

Kod kaznenih djela iz čl. 191. st. 1. i 2. radilo se o manjoj količini marihuane, u količini dovoljnoj za jedan joint, te o manjim količinama ecstasy tableta i amfetamina speed, sve u količini za 1-2 konzumacije.

Drugih posebnosti kod ove vrste kriminaliteta nije bilo.

2. Kriminalitet mlađih punoljetnih osoba

Tijekom izvještajne 2015. godine u nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku i pripadajućeg Općinskog državnog odvjetništva u Osijeku prijavljeno je 214 mlađih punoljetnika.

Od naprijed navedenog ukupnog broja prijavljenih mlađih punoljetnika, zbog kaznenih djela zlouporabe droga u županijskoj nadležnosti prijavljene su 3 osobe i to za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (2 osobe za čl. 190. st. 3. KZ/11. i 1 osoba za čl. 190. st. 2. KZ/11.), dok su u općinskoj nadležnosti prijavljene 23 osobe, od čega 11 osoba za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz čl. 190. st. 2. KZ/11., 7 osoba za čl. 190. st. 1. KZ/11. te 5 osoba za omogućavanje trošenja droga (3 osobe za čl. 191. st. 2. KZ/11. i 2 osobe za čl. 191. st. 1. KZ/11.).

Mlađe punoljetne osobe - zlouporaba droga po razinama nadležnosti i postotak s obzirom na ukupan broj prijavljenih

Vrsta kaznenog djela	ŽDO	ODO	Ukupno
Kaznena djela protiv zdravlja ljudi (XIX.)	3 25,00%	23 11,39%	26 12,15%

3. Kriminalitet maloljetnika

Tijekom izvještajne 2015. godine zbog kaznenih djela zlouporabe droga prijavljeno je ukupno 12 maloljetnih osoba (6 u županijskoj nadležnosti i 6 u općinskoj nadležnosti). Naime, prema 11 maloljetnika kaznene prijave su podnesene zbog različitih modaliteta kaznenog djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz čl. 190. KZ/11. (čl. 190. st. 1. KZ - 1 mlt., čl. 190. st. 2. KZ - 5. mlt. i čl. 190. st. 3. KZ - 5 mlt.), a prema jednom maloljetniku zbog kaznenog djela omogućavanja trošenja droga iz čl. 191. st. 2. KZ.

Prema 10 maloljetnika zbog ovih kaznenih djela pokrenuti su pripremni postupci te prema 8 maloljetnika nakon završetka pripremnog postupka podneseni su prijedlozi za sankciju. Sve sankcije izrečene maloljetnicima zbog ovih kaznenih djela su blaže odgojne mjere, budući se radilo i o blažim slučajevima ovih kaznenih djela. U tom smislu valja istaknuti i činjenicu da je u županijskom državnom odvjetništvu proveden pripremni postupak prema 5 maloljetnika zbog kaznenih djela iz čl. 190. st. 3. KZ počinjenih u prostoru srednje škole koju su pohađali. U kaznenoj prijavi se maloljetnika teretilo za višekratnu prodaju droge marihuane, ali kako se kaznena prijava uglavnom zasnivala na izjavama maloljetnika u postupku su utvrđene samo jednokratne prodaje manje količine droge marihuane, odnosno za jednog maloljetnika posredovanje u prodaji, što je rezultiralo i podnošenjem prijedloga za izricanjem posebnih obveza koje su im i pravomoćno izrečene.

f) Djelatnost pravosuđa i izvršenja kaznenih sankcija

Kaznena djela zlouporabe droga s područja nadležnosti **Županijskog suda u Osijeku**

S U D	Ostalo neriješeno 31.12.2014.	Zaprimljeno predmeta	Pravomoćno završeni predmeti	Nepravomoćno završeni predmeti	Predmeti u tijeku	Optuženo osoba	
						Maloljetni	Punoljetni
Općinski sud u Osijeku	37	69	48	19	39	9	88
Županijski sud u Osijeku	5	14	7	9	3	6	19
UKUPNO	42	83	55	28	42	15	107

g) Djelatnost prosvjete i športa

Školske preventivne programe izradile su i usvojile sve osnovne i srednje škole u Županiji. Programi su sadržavali temeljna načela, sadržaje, načine ostvarenja i stupnjeve prevencije.

U školama se sustavno radilo na prevenciji pušenja, alkoholizma i zlouporabe sredstava ovisnosti. Mjere prevencije i aktivnosti bile su usklađene s Nacionalnim programom prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu, te djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi, a provodile su se kroz:

I. Rad u okviru redovitog nastavnog programa

Rad u okviru nastavnog programa prirode, biologije, kemije i drugih nastavnih predmeta omogućava informiranje cjelokupne populacije učenika tih razreda u većim skupinama o štetnom djelovanju alkohola, pušenja, opojnih sredstava i medikamenata na organizam te o posljedicama koje nastaju unošenjem tih sredstava u organizam, prije svega na organizam mladih osoba koje su u razvoju. Radu na prevenciji ovisnosti značajno doprinosi provedba Kurikuluma zdravstvenog odgoja.

II. Rad u izvannastavnim aktivnostima, skupinama, klubovima

Rad u izvannastavnim aktivnostima, školskim sportskim klubovima, organizaciji mladeži Crvenog križa, kulturno-umjetničkim skupinama, ekološkim skupinama, skupini za građanski odgoj i osnove demokracije čiji se rad odvija s manjim brojem učenika, omogućuje učiteljima i nastavnicima rad na razvijanju i uvježbavanju vještina pravilnoga ponašanja i reagiranja u izazovnim i opće problematičnim situacijama u kojima je važno donošenje pravilne odluke i izbora zdravog ponašanja.

III. Rad u razrednim odjelima

U okviru sata razrednika obrađene su teme iz područja prevencije ovisnosti kroz radionice, predavanja, radionice i druge oblike rada. U rad s razrednim odjelima uključivani su pedagozi, psiholozi, školski liječnici, djelatnici policije, vjeroučitelji, predstavnici različitih udruga građana i dr.

IV. Rad s roditeljima

Rad s roditeljima se odvijao na roditeljskim sastancima, tematski organiziranim u obliku radionica ili predavanja o ovisničkom ponašanju u obitelji te o posljedicama takvog ponašanja na dijete, o bolesti ovisnosti te kako prepoznati ovisnika u obitelji

V. Stručno osposobljavanje učitelja i nastavnika

Stručno osposobljavanje nastavnika u školi provodilo se u obliku predavanja na sjednicama nastavničkog vijeća. Manji broj škola provodi osposobljavanje nastavnika kroz radionice u školi.

VI. Stručno razvojna služba

Aktivnosti u školama u skladu sa školskim preventivnim programima podupirali su ili organizirali pedagozi, psiholozi, knjižničari i ravnatelji (kao pedagoško razvojna služba).

U realizaciji školskih preventivnih programa najviše su uključeni razrednici (rad s učenicima, roditeljima, osobna edukacija).

VII. Suradnja s institucijama izvan škole

U realizaciji školskih preventivnih programa, od institucija izvan škole najviše je sudjelovao Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja u Osijeku, Crveni križ, Odjel za prevenciju PU Osječko-baranjske, zatim razne udruge, vjerske organizacije, Županija, Grad Osijek, razni donatori i ostale institucije.

Sve škole su upoznate s radom Centra.

Aktivnosti koje su se provodile u području prosvjete i športa vidljive su kroz izvješća Društva Crvenog križa Osječko-baranjske županije, Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti u Osijeku i Savjetovništva Humanitarne organizacije Zajednica Susret u Đakovu.

h) Rad humanitarnih udruga koje sudjeluju u prevenciji i liječenju ovisnosti

Prateći programe od nacionalnog interesa, Hrvatski Crveni križ je tradicionalno uključen u prevenciju ovisnosti i aktivnosti u okviru Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga.

Društvo Crvenog križa Osječko-baranjske županije kontinuirano tijekom cijele godine prati i potiče rad i aktivnosti društava Crvenog križa s područja Osječko-baranjske županije na prevenciji ovisnosti.

Program prevencije i suzbijanja zlouporabe droga provodi se i kroz aktivnosti koje organiziraju i provode mladi u svih 7 društava Crvenog križa (Beli Manastir, Darda, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo) kroz sportske susrete, parlaonice, izradu promidžbenih materijala i dr. Pri planiranju aktivnosti mladi se redovito konzultiraju sa stručnjacima, a aktivnosti na razini Županije koordiniraju na redovnim koordinacijskim sastancima mladih. Pored provođenja aktivnosti koje su direktno usmjerene prema problemu ovisnosti provode i indirektne aktivnosti (prevencija HIV/AIDS-a) te čitav niz aktivnosti koje mladima pružaju mogućnost kvalitetno osmišljenog i organiziranog provođenja slobodnog vremena, što predstavlja odličnu alternativu prevenciji ovisnosti. Kroz provođenje programa Humane vrednote u osnovnim i srednjim školama (na satu razrednika) obrađivana je tema ovisnosti, ali i teme kao što su donošenje odluka, stereotipi i predrasude, mirno rješavanje sukoba, nenasilna komunikacija i slično, koje doprinose formiranju mladih osoba spremnijih za suočavanje s problemima na koje tijekom mladenačke dobi nailaze. Prema odluci Glavnog odbora Hrvatskog Crvenog križa o zajedničkim akcijama, svake godine od 15. studenoga do 15. prosinca obilježava se Mjesec borbe protiv alkoholizma, nikotizma i ovisnosti o drogama. U tom razdoblju pojačane su aktivnosti na prevenciji ovisnosti.

Kako ovisnost u našem društvu postaje sve veći problem, a upravo su mladi najugroženija skupina, ukazala se potreba proširivanja postojećih programa prevencije ovisnosti za mlade. Pošto se pokazalo da je metoda gdje mladi educiraju mlade najbolje prihvaćena, na prijedlog članova Terenske jedinice osmišljen je program prevencije ovisnosti koji obuhvaća ciklus radionica koje se već nekoliko godina kontinuirano provode u osnovnim i srednjim školama. Metodiku vođenja radionica s pedagoškog su stajališta kao odličnu i potrebnu ocijenili svi pedagozi, nastavnici i profesori koji su bili promatrači radionica ili su i sami sudjelovali u radu.

U sklopu 12. Ljetne škole mladih koja je održana u Orahovici od 22. kolovoza do 1. rujna 2015. godine i na kojoj je sudjelovalo 162 sudionika (140 s područja Županije), obrađene su 2 debate na temu ovisnosti na kojima je sudjelovalo 69 polaznika Ljetne škole. S ciljem dodatnog podizanja kvalitete provođenja preventivnih aktivnosti kroz program "Mladi za mlade" provedena su osposobljavanja novih voditelja "Programa prevencije ovisnosti i programa odgovornog spolnog ponašanja" i "Programa prevencije trgovanja ljudima i programa sigurnog ponašanja na internetu". U okviru "Programa prevencije trgovanja ljudima i programa sigurnog ponašanja na internetu" posebna se pažnja posvećuje prevenciji ovisnosti o elektroničkim medijima.

Tako je program osposobljavanja za moderatore radionica prevencije ovisnosti i radionica odgovornog spolnog ponašanja, od 18 polaznika završilo 14, za asistenta moderatora 2, dok je potvrdu o sudjelovanju dobilo 2 sudionika. Program osposobljavanja moderatora za radionice prevencije trgovanja ljudima i radionice sigurnog ponašanja na internetu, od 22 polaznika završilo je 13, za asistenta moderatora 9 sudionika. Polaznici navedenih osposobljavanja nakon završene obuke potpisali su izjave o preuzimanju obveza provedbe minimalno 4 preventivne radionice po povratku u svoja matična društva Crvenog križa.

Tijekom godine provedeno je 146 radionica u osnovnim i srednjim školama na području djelovanja Društva Crvenog križa, na kojima je sudjelovalo 2.898 učenika. Radionice su odrađene u sljedećim školama:

Aktivnosti	Mjesto	Datum	Broj sudionika
Radionice prevencije ovisnosti za učenike 6.a, 8.a i 8.b razreda OŠ Vladimira Becića Osijek	Osijek	30.01.2015.	68
Radionice prevencije ovisnosti u Tehničkoj školi i prirodoslovnoj gimnaziji R. Boškovića u Osijeku za učenike 1.a i 1.b razreda	Osijek	10.03.2015.	46

Radionice prevencije ovisnosti za učenike Gimnazije, Prve srednje ekonomske škole Beli Manastir	Beli Manastir	09.05.2015.	60
OŠ Bilje - radionica prevencije ovisnosti u suradnji s PU osječko-baranjskom	Bilje	06.10.2015.	37
Radionica Prevencija ovisnosti - OŠ M.P. Katančića Valpovo 7.c	Valpovo	30.10.2015	26
9 radionica na temu prevencije ovisnosti za učenike Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku u suradnji s povjerenikom za Crveni križ	Osijek	studeni	204
Radionica na temu prevencije ovisnosti za učenike OŠ Ernestinovo u suradnji s povjerenikom za Crveni križ	Ernestinovo	studeni	16
7 radionica na temu prevencije ovisnosti za učenike OŠ Tenja u suradnji s povjerenikom za Crveni križ	Tenja	studeni, prosinac	124
8 radionica na temu prevencije ovisnosti za učenike OŠ Bijelo Brdo u suradnji s povjerenikom za Crveni križ	Bijelo Brdo	studeni, prosinac	119
4 radionice na temu prevencije ovisnosti za učenike OŠ Milka Cepelića, Vuka	Vuka	studeni, prosinac	64
17 radionica na temu prevencije ovisnosti za učenike OŠ Svete Ane Osijek	Osijek	studeni, prosinac	250
7 radionica na temu prevencije ovisnosti za učenike Poljoprivredne i veterinarske škole Osijek	Osijek	studeni, prosinac	151
OŠ Svete Ane- radionica prevencije trgovanja ljudima u suradnji s PU Osječko-baranjskom	Osijek	06.11.2015.	18
Radionica Prevencija ovisnosti - Srednja škola Valpovo 2. elektrotehničari	Valpovo	16.11.2015	25
Radionica Prevencija ovisnosti -OŠ M. P. Katančića Valpovo 7.a	Valpovo	27.11.2015	22
Predavanja/radionice u suradnji s Odjelom prevencije PU Osječko-baranjske za učenike osnovnih škola	Donji Miholjac	15.11. do 15.12.2015.	65
4 radionice mladih GDCK Đakovo u školama na području djelovanja	Đakovo	15.11. do 15.12.2015.	108
31 predavanje na temu ovisnosti za učenike od 1. do 8. razreda OŠ Frana Krste Frankopana	Osijek	prosinač	585
19 radionica na temu prevencije ovisnosti za učenike od 1. do 8. razreda OŠ Miroslava Krleže Čepin	Osijek	prosinač	426
Predavanje u Ekonomskoj i upravnoj školi Osijek	Osijek	Prosinač	93
Predavanje za članove Kluba mladih GDCK Donji Miholjac na temu prevencije ovisnosti	Donji Miholjac	01.12.2015.	18
Radionica Prevencija ovisnosti - OŠ M. P. Katančića Valpovo 7.b	Valpovo	11.12.2015	23
OŠ J.J. Strossmayera, Đurđenovac	Đurđenovac	19.1., 2.2., 13.3., 25.5. 2015.	350
OŠ Ivana Brnjika Slovaka, Jelisavac	Jelisavac	22.1., 31.3. 2015.	
OŠ Dore Pejačević, Našice	Našice	4.2., 2.3., 6.5. 2015.	
OŠ Kralja Tomislava, Našice	Našice	27.3., 19.4. 2015.	
Klub Crvenog križa Našice - Mladež CK	Našice	1 mjesečno	
Ukupno: 146 radionica	OBŽ	tijekom 2015.	2.898

Mladi osječkog Crvenog križa s ciljem koordiniranog, sustavnog i sinergijskog djelovanja sve aktivnosti u Mjesecu borbe protiv alkoholizma, nikotizma i ovisnosti o drogama (15. studenoga - 15. prosinca) provodili su u sklopu koordinacije "Legiranje, ne drogiranje".

Članovi koordinacije "Legiranje, ne drogiranje" u 2015. godini bili su Policijska uprava osječko-baranjska - Odjel prevencije, Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, Centar za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, Osječko-baranjska županija - Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb, Grad Osijek - Upravni odjel za socijalnu skrb i zdravstvo, Gradsko društvo Crvenog križa Osijek, Udruga "Ne-ovisnost", Centar za nestalu i zlostavljaju djecu, Građanska prevencija "Osječka škola", Croomsic, Udruga "Zdravo trčanje", PRONI centar za socijalno podučavanje Osijek i Udruga Veliki brat velika sestra.

Aktivnosti koje je provelo ili u njih bilo uključeno Gradsko društvo Crvenog križa Osijek prikazane su u sljedećoj tablici:

Naziv / opis aktivnosti	Mjesto	Datum
Međunarodni dan borbe protiv ovisnosti - Avenue mall; press konferencija	Osijek	26.06.2015.
Predstava na temu prevencije nasilja "Tko ti je kriv" - Dječje kazalište Branka Mihaljevića, PU osječko-baranjska	Osijek	15.10.2015.
Koordinacija "Legiranje, ne drogiranje"	Osijek	03.11.2015.
Distribucija materijala i primjera radionica u sklopu Mjeseca borbe protiv ovisnosti u osnovnim i srednjim školama	Osijek	12.11.2015.
Press konferencija - aktivnosti koordinacije "Legiranje, ne drogiranje" u Mjesecu borbe protiv ovisnosti	Osijek	16.11.2015.
Nogometni turnir "Legiranje, ne drogiranje" između PU osječko-baranjske, Udruge Neovisnost, Grada Osijeka, Centra za nestalu i zlostavljaju djecu i GDCK Osijek	Osijek	16.11.2015.
Predstava Razredni klasni neprijatelj - Mjesec borbe protiv ovisnosti	Osijek	16.11.2015.
Kreativna radionica "Što me čini sretnim" s djecom iz Dječjeg doma Klasje povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti	Osijek	19.11.2015.
Gostovanje u emisiji "Uz jutarnju kavu" - STV - na temu radionice u Klasju i Mjeseca borbe protiv ovisnosti	Osijek	19.11.2015.
Nula za dar- akcija mjerenja alkohola u krvi i podjele prigodnih poklona za građane koji imaju 0,0 - u suradnji s Klubom liječenih alkoh. i PU OB	Osijek	21.11.2015.
Svečana akademija "Zajedništvo i suradnja" povodom obilježavanja 15. godina rada Centra za zdravstv. zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti u DK Branka Mihaljevića u Osijeku	Osijek	27.11.2015.
Trčanjem protiv ovisnosti - utrka u sklopu Mjeseca borbe protiv ovisnosti u suradnji s Udrugom Zdravom trčanje	Osijek	28.11.2015.
Pano izložba na temu prevencije ovisnosti za učenike Isusovačke klasične gimnazije s pravom javnosti u Osijeku	Osijek	studen prosinac
Trijezni tramvaj u suradnji s Klubom liječenih alkoholičara	Osijek	07.12.2015.
Druženje u Udruzi Neovisnost povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti	Osijek	10.12.2015.
Radionica Prevencija ovisnosti za učenike OŠ Jagode Truhelke	Osijek	10.12.2015.
Svečani mimohod sa svijećama povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti u suradnji s Udrugom Neovisnost, MUP-om i Gradom Osijekom	Osijek	11.12.2015.
Turnir u stolnom tenisu povodom Mjeseca borbe protiv ovisnosti u organizaciji KLA Donji grad	Osijek	12.12.2015.

Gradsko društvo Crvenog križa Našice je u suradnji s predstavnicima Odjela prevencije PU Osječko-baranjske na Gradskom trgu u Našicama 25. travnja 2015. godine postavilo info štand s edukativnim materijalima iz područja prevencije ovisnosti. U sklopu ovog događaja održane su i preventivne interaktivne radionice na kojima je sudjelovalo oko 200 sudionika. Info štand je također postavljen i 29. listopada 2015. godine s edukativnim materijalima. Na ovom događaju sudjelovalo je oko 200 posjetitelja.

Gradsko društvo Crvenog križa Našice organiziralo je Sajam sigurnosti i ovisnosti - poligon simulacije alkoholiziranog stanja. Sajam je održan 11. studenoga 2015. godine u Osnovnoj školi Kralja Tomislava u Našicama. Na događaju je sudjelovalo oko 900 učenika i prosvjetnih djelatnika.

Udruga građana Humanitarna organizacija "Zajednica Susret" osnivač je Doma za ovisnike Zajednica Susret (ustanova socijalne skrbi). Ustanova u svom sastavu ima 2 terapijske zajednice, 1 za žene i muškarce (miješanu zajednicu) i 1 za muškarce. Kapacitet Doma je 102 mjesta. Ministarstvo socijalne politike i mladih snosi troškove smještaja za korisnike. Korisnici se smještaju u ustanovu temeljem rješenja nadležnog centra za socijalnu skrb.

Tijekom 2015. godine u Domu je na smještaju u terapijskim zajednicama bilo 166 korisnika, od kojih je 1 s područja Osječko-baranjske županije. 13 korisnika završilo je program.

U Savjetovalištu Humanitarne organizacije "Zajednica Susret" u Đakovu tijekom 2015. godine obavljeno je 69 edukacijsko-terapijskih razgovora. Evidentiran je 1 opijatski ovisnik, 4 povremena konzumenta, dok je 12 ostalih. Od navedenog broja, niti jedan korisnik nije upućen na psihosocijalni tretman u Dom za ovisnike. U tom periodu 5 obitelji bilo je u tretmanu razgovorom.

Održana su 3 edukativna predavanja za roditelje sedmih razreda osnovnih škola "Josip Antun Čolnić" i "Ivan Goran Kovačić" na kojima su bila prisutna 93 roditelja. Osim upoznavanja sa zlouporabom novih psihoaktivnih tvari koje konzumiraju mladi, roditelji su poučeni i o različitim aspektima odgoja koji su ključni za ostvarivanje adekvatnog odnosa s djetetom u razdoblju rane adolescencije, pa i kasnije.

U svrhu prevencije ovisnosti, u srednjim školama Grada Đakova odrađene su konzultacije i pripreme kako bi se u njima provodila stručna edukativna i tematska predavanja za roditelje.

Uz ove aktivnosti, kroz realizaciju Projekta "Novi Benjamin" u Savjetovalištu Đakovo nastavljen je i redoviti savjetodavni rad vezan za pomoć ovisnicima i članovima njihovih obitelji, kao i za pripremu ovisnika za smještaj u terapijske centre Doma za ovisnike Zajednica Susret.

Udruga za borbu protiv ovisnosti "NE - OVISNOST" osnovana je 2003. godine na inicijativu rehabilitiranih ovisnika i bavi se svim oblicima borbe protiv ovisnosti. Kroz svoje aktivnosti Udruga tretira ovisnosti o drogama i drugim sredstvima, alkoholu te kockanju. Područja rada Udruge su edukacija, prevencija, rehabilitacija, resocijalizacija i program smanjenja štete.

U sklopu Udruge djeluje Terapijska zajednica u Vrbici, Savjetovalište u Osijeku, Stambena zajednica i Dnevni boravak u Osijeku.

Prevenција: U Savjetovalištu Udruge rad na prevenciji ovisnosti u 2015. godini se temeljio na uspješnom provođenju projekata "Droga stop Osijek 2015" i "Ti biraš".

NAZIV PROJEKTA	CILJ PROJEKTA	IZVOR FINANCIRANJA	FINANCIRANI IZNOS	POSTIGNUTI REZULTATI
"Droga stop Osijek 2015" (01.01.2014.- 31.12.2014.)	Motiviranje ovisnika za odlazak u terapijske zajednice ili u neke druge tretmane liječenja	Grad Osijek	6.000,00 kn	<ul style="list-style-type: none"> - 206 korisnika projekta, ovisnika o drogama, alkoholu i kocki/klađenju obratilo se Udruzi za pomoć - 47 korisnika projekta (ovisnika) motivirano je i smješteno u terapijsku zajednicu, od kojih je 6 sa šireg područja grada Osijeka - 5 korisnika projekta (ovisnika) smješteno na bolničke tretmane liječenja - Kroz aktivnosti projekta (kućne posjete i obilazak stjecišta ovisnika) Udruga je kontaktirala 16 ovisnika-korisnika projekta. - Kroz grupni je rad sudjelovao 51 korisnik.
"Ti biraš" (07.07.2014.- 15.07.2015.)	Projektom "Ti biraš" nastoje jačati zaštitne faktore kod maloljetnika s razvijenim ili rizikom od razvijanja poremećaja u ponašanju radi suzbijanja i sprječavanja daljnjeg rizičnog ponašanja i konzumiranja sredstava ovisnosti te pojave ovisnosti.	Ured za suzbijanje zlouporabe droga Vlade RH	98.037,00 kn	<ul style="list-style-type: none"> - Kroz aktivnost psihosocijalnih radionica koje je održala partnerska organizacija "Proni" održano je 6 radionica na kojima je sudjelovalo ukupno 30 korisnika Doma za odgoj djece i mladeži Osijek. - Kroz aktivnost "Radionica i stavovi" ukupno 33 korisnika su sudjelovala na radionici (13 DZODIM Osijek, 15 CZSS Đakovo, 5 HZJZ Slavonski Brod) koji sudjelovali i u aktivnosti "Razvoj samopouzdanja" kojima je povećana razina samopouzdanja i znanja o vještinama razvijanja samopouzdanja. Nositelj aktivnosti je bila Udruga Ne - ovisnost. - Kroz aktivnost "Predavanje o ovisnosti s ciljem podizanja razine znanja i svijesti o štetnosti i utjecaju droga i ostalih sredstava ovisnosti" podučeno je 40 korisnika što je ovisnost i kako se razvija iz različitih aspekata (socijalni, biološki, ponašajni..), koji su oblici ovisnosti te kako se suprotstaviti i postaviti prema situacijama koje dovode u ovisnost. - Kroz aktivnost "Predavanje o štetnosti sredstava ovisnosti s ciljem podizanja razine znanja i svijesti o štetnosti i utjecaju droga i ostalih sredstava ovisnosti" osviješteno je 40 korisnika koji su sve štetni utjecaji droga, alkohola, kockanja/klađenja i same ovisnosti na čovjeka i na društvo. Nositelj Udruga Ne - ovisnost. - Održane su aktivnosti: Kreativne radionice: decoupage, epoksidna smola, slike od drveta,

				<p>pirografija s ciljem ovladavanja kreativnim i tehničkim vještinama. 45 korisnika projekta je ovladalo kreativnom tehnikom decoupage-a i tehničkim vještinama izrade slika od epo.smole i drveta (29 DZODIM Osijek, 14 CZSS Đakovo). Radionica crtanja stripa: 18 korisnika projekta iz DZODIM Osijeka je upoznato s osnovama izrade stripa te su nacrtali stripove. Nositelj aktivnosti je Roko Idžojić i Udruga "NE - ovisnost".</p> <p>- Aktivnost medijske kampanje: Kreirano i izrađeno jedinstveno rješenje za letak, roll-up, poster, telop i oglas i jumbo plakat. Tiskan informativni trolist (1000 kom), roll-up (2 kom), poster (50 kom) i jumbo plakat (8 kom) koji su bili distribuirani tijekom projekta i za vrijeme trajanja promidžbene kampanje po prostorima za javno oglašavanje te javnim ustanovama. Promidžbena kampanja je održana tijekom mjeseca borbe protiv ovisnosti s ciljem informiranja i senzibiliziranja javnosti o aktivnostima projekta kroz različite medije.</p>
--	--	--	--	--

Područje liječenja i psihosocijalnog tretmana (rehabilitacija): U 2015. godini, u program oporavka i psihosocijalne rehabilitacije koji se provodi u Terapijskoj zajednici "Ne-ovisnost" u Vrbici bilo je uključeno 87 korisnika, od toga 4 korisnika dva puta u kalendarskoj godini. Tijekom 2015. godine u Zajednicu je primljeno 65 osoba, od toga 4 osobe dva puta. 46 osoba je prijevremeno prekinulo smještaj, 3 osobe su prekinule smještaj dva puta, a 10 je završilo program psihosocijalne rehabilitacije. Na dan 31. prosinca 2015. godine na smještaju se nalazilo 27 korisnika. Tijekom 2015. godine primljeno je sa područja Osječko -baranjske županije 9 novih korisnika, od toga je 1 primljen dva puta. Sveukupno je boravilo 12 korisnika s područja Županije, od kojih su 2 završila program psihosocijalne rehabilitacije, dok su 3 korisnika iz 2014. godine prešli u 2015. godinu.

Resocijalizacija: U program resocijalizacije koji se provodi u Stambenoj zajednici kroz organizirano stanovanje u Osijeku, a koji ima za cilj postupnu integraciju u društvo rehabilitiranih ovisnika koji su završili psihosocijalni program oporavka i rehabilitacije od ovisnosti u TZ "Ne-ovisnost" ili u nekoj drugoj zajednici ili ustanovi, bilo je uključeno 9 korisnika-rehabilitiranih ovisnika, od kojih je 3 uspješno isti završilo, 2 je napustilo program, a 4 je još u programu.

U 2015. godini provodio se projekt "Uključite i mene". Tijekom godine započeli su se provoditi projekti "It works" - Klub za zapošljavanje i "Želim drugu priliku", a koji se nastavljaju provoditi i u 2016. godini.

NAZIV PROJEKTA	CILJ PROJEKTA	IZVOR FINANCIRANJA	FINANCIRANI IZNOS	POSTIGNUTI REZULTATI
"Uključite i mene" (od 07. 07. 2014. do 15. 07. 2015.)	Projektom se nastoji pridonijeti resocijalizaciji ovisnika na	Ministarstvo socijalne politike i mladih	98.311,00 kn	- Kroz aktivnost "Razvoja psihosocijalnih vještina" održane su 1. Psihoedukativne radionice koje su imale za cilj povećati znanje

	<p>području Osječko-baranjske županije kroz uključivanje liječenih ovisnika u različite psihosocijalne i kreativne radionice i edukacije, društvene aktivnosti, rad s roditeljima te informiranjem i podučavanjem o njihovim pravima i mogućnostima zapošljavanja.</p>		<p>korisnika o vlastitim kompetencijama i načinima izražavanja vlastitih emocija i poteškoća., 4 radionice (8 cjelodnevnih treninga) na kojima je sudjelovalo 39 korisnika, za 2 skupine iz Terapijske zajednice i Stambene zajednice te za vanjske korisnike. Provođenje aktivnosti doprinijelo je razvoju psihosocijalnih vještina.</p> <p>2. Radionica psihodrame- korisnici su radili na sebi raznim oblicima komunikacije, sa samim sobom, ali i s drugima korisnicima, neverbalnim oblicima komunikacije i dr. Kroz trodnevnu radionicu 19 korisnika je upoznato s novim oblikom rada na sebi.</p> <p>3. Radionica art terapije - radilo se na specifičnom problemu korisnika; bavilo se kompletnom osobom i pokušalo utjecati na opsežne, duboke i dugoročne promjene. 28 korisnika je kroz tri radionice upoznato s novim oblikom rada na sebi.</p> <p>- Kroz aktivnost Razvoj socijalne mreže uspostavljena je suradnja s udrugama i jedinicama lokalne i područne samouprave. Razmijenili su iskustva s udrugom "Pet plus". 37 korisnika projekta se družilo, natjecalo u sportu i razmjenjivalo iskustva s korisnicima SZ Udruge "Pet plus".</p> <p>- Aktivnost volontiranje u Udruzi "Pobjede" imala je za cilj podići subjektivan osjećaj zadovoljstva. 11 korisnika je volontiralo kroz različite aktivnosti (popravci, gradnja kućica i sl.) u azilu za napuštene pse Udruge "Pobjede"</p> <p>- Aktivnost volontiranje kroz javne radove u općini Čepin, Semeljci, i gradskoj četvrti Retfala, Osijek je imalo za cilj podići subjektivan osjećaj zadovoljstva. 36 korisnika je volontiralo u tri JLS kroz javne radove (bojanje, čišćenje, saniranje i sl. javnih površina unutar općine)</p> <p>- Kroz aktivnost "Otvoreno savjetovalište i grupni rad s obiteljima" 37 članova obitelji i bliskih osoba korisnika je sudjelovalo u individualnom radu u 14 različitim susreta.</p> <p>- Kroz aktivnost "Okupljanje bivših ovisnika i njihovih obitelji" 77 članova obitelji, bivših i sadašnjih</p>
--	--	--	---

				<p>korisnika TZ i SZ je prisustvovalo u 2 organizirana okupljanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kroz aktivnost "Pomoć korisniku pri kontaktiranju udruga i institucija na području njegovog prebivališta" svi korisnici koji su izlazili iz programa psihosocijalne rehabilitacije ili resocijalizacije bili su upućeni na rad udruga i drugih institucija koje se bave radom s marginaliziranim skupinama na području njihovog prebivališta. - Kroz aktivnost "Usvajanje osnovnih vještina i informacija za pronalaženje zaposlenja" 34 korisnika je usvojilo vještinu pravila i oblika pisanja životopisa i zamolbe, usvojena su pravila ponašanja u selekcijskom intervjuu. - Aktivnost "Edukacija o mogućnostima samozapošljavanja" pohađalo je 14 korisnika u jednodnevnoj edukaciji. - Aktivnost "Kreativna radionica - izrada odljevaka i kalupa" pohađalo je 20 korisnika i sudjelovalo u izradi odljevaka i kalupa. - Kroz aktivnost "Pravno savjetovanje i pravne radnje" pruženo je 10 usluga pravnog savjetovanja i pravnih radnji korisnicima. - Vidljivost projekta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrađen informativni letak, roll-up-a, poster, telop, oglas i plakat s podacima o projektu 2. Promidžbena kampanja s ciljem motiviranja korisnika za uključivanje u program resocijalizacije i s ciljem informiranja šire javnosti o projektu.
"Želim drugu priliku" (od 04. 11. 2015. do 03. 11. 2016.)	Projektom se nastoji pridonijeti resocijalizaciji liječenih ovisnika kroz uključivanje u različite psihosocijalne edukacije, društvene aktivnosti te informiranjem i podučavanjem o njihovim pravima, mogućnostima zapošljavanja i organiziranjem stručne prakse.	Ministarstvo socijalne politike i mladih	141.000,00 kn	Kako projektne aktivnosti traju nisu u mogućnosti definirati postignute rezultate.

"It works" - Klub za zapošljavanje (od 01. 02. 2015. do 30. 06. 2016.)	Cilj projekta je poticanje rasta zaposlenosti kroz pripremu i provedbu aktivnosti Kluba za zapošljavanje mladih s osnovnom školom i strukovnim obrazovanjem te rehabilitiranih ovisnika, dok je specifičan cilj projekta stvaranje preduvjeta za kontinuiranu pomoć u razvoju karijere i traženja posla, a sve skupa s ciljem kako bi se osnažili, motivirali, mentorirali i družili.	Financiran je kroz natječaj Lokalne inicijative za poticanje zapošljavanja - faza II. u sklopu Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala 2007.-2013.	63.827,89 eura	Kako projektne aktivnosti traju nisu u mogućnosti definirati postignute rezultate, do sada je održano 9 ciklusa radionica, evaluacija projekta će se izvršiti po njegovom završetku.
--	---	---	----------------	--

- **Područje smanjenja štete nastale kao posljedica zlouporabe droga:** Ovaj program Udruga provodi kroz projekt "Antivirus Osijek".

NAZIV PROJEKTA	CILJ PROJEKTA	IZVOR FINANCIRANJA	FINANCI-RANI IZNOS	POSTIGNUTI REZULTATI
"Anti Virus Osijek" (od 09 11. 2015. do 09. 11. 2016.)	Smanjenje šteta, nastalih kao posljedica ovisnosti	Ministarstvo zdravlja	120.000,00 kn	Kako projektne aktivnosti traju nisu u mogućnosti definirati postignute rezultate.

IV. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Promatrajući problematiku zlouporabe droga na području Osječko-baranjske županije, Izvješće Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti u Osijeku pokazuje niz negativnih pojava kao što su porast broja opijatskih ovisnika u odnosu na ukupan broj aktivnih pacijenata, registriranje sve mlađih dobnih skupina opijatskih ovisnika, pojava roditelja ovisnika koji imaju uglavnom malu djecu, daljnji porast zlouporabe buprenorfina (supstitucijska terapija) kao prve ulazne droge nabavljene na ilegalnom tržištu, daljni porast zlouporabe tzv. osvježivača zraka. Uz drogu, sve veće mjesto zauzimaju i druge bolesti ovisnosti, među mladima naročito alkohol, ali i kocka, klađenje, pa i ovisnost o internetu i sl.

Prema podacima Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku u 2015. godini udio kaznenih djela zlouporabe droga u ukupnoj strukturi kriminaliteta odraslih osoba na području županijske nadležnosti iznosi 3,93%, što je neznatno manje u odnosu na 2014. godinu kada je taj postotak iznosio 4,17%. Što se tiče kriminaliteta mladih punoljetnih osoba, u 2015. godini bilježi se smanjenje broja prijavljenih za kaznena djela zlouporabe droga kada je prijavljeno 214 mladih punoljetnika, u odnosu na 252 u 2014. godini. Vezano za kriminalitet maloljetnika, u 2015. godini također se bilježi smanjenje broja prijavljenih za kaznena djela zlouporabe droga kada je prijavljeno 12 maloljetnika, u odnosu na 17 u 2014. godini.

Prema podacima Policijske uprave Osječko-baranjske u 2015. godini otkriveno je i zabilježeno ukupno 296 kaznenih djela iz područja kriminaliteta droga, što je za 22,9% manje nego u 2014. godini kada ih je bilo evidentirano 384. Na području Osječko-baranjske županije tijekom 2015. godine izvršeno je ukupno 235 zapljena droge, što je povećanje od 14% u odnosu na 206 zapljena u 2014. godini.

Na području Županije, osim Centra za zdravstvenu zaštitu mentalnog zdravlja, prevencije i izvanbolničkog liječenja ovisnosti sve je više i drugih subjekata koji se intenzivno bave ovom problematikom, kao što su društva Crvenog križa, različite civilne udruge, terapijske zajednice.

Unatoč tome što svi navedeni subjekti kvalitetno rade i postižu dobre rezultate, smatramo da je potrebno poboljšati suradnju, komunikaciju i motiviranost među njima, razmjenjivati informacije te uspostaviti učinkoviti model međusektorske suradnje, kako na lokalnoj, tako i na nacionalnoj razini.

U izradi ovog Izvješća korištena su izvješća i podatci ustanova, nadležnih tijela i civilnih udruga.